

PRILOG FLORI OTOKA LOŠINJA

Avec un résumé en français

IVAN ŠUGAR

(Iz Instituta za botaniku Sveučilišta u Zagrebu)

Primljeno 8. 1. 1970.

Sudeći po botaničkoj literaturi o Lošinju, taj otok zauzima istaknuto mjesto među kvarnerskim otocima. Podaci o mnogobrojnim istraživačima botaničarima koji su otok posjetili prije godine 1900, kao i publikacije koje su uvezi s tim istraživanjima objavljene, sve je već jednom skupno prikazao Haračić (1905), koji se kao profesor na nautičkoj školi u Malom Lošinju dugi niz godina bavio istraživanjem flore Lošinja i susjednih otoka (Unija, Velih i Malih Srakana, Suska, Ilovika i okolnih otočića). Rezultate svojih dugogodišnjih florističkih istraživanja objavio je u citiranoj monografiji u kojoj su uz floru bile iscrpno prikazane i klimatske prilike otoka. Za floru Lošinja i susjednih otoka u toj je monografiji zabilježeno 1.018 vrsta, od kojih 939 spontanih i 79 donešenih radi ukrasa i kulture.

Haračić je nastavio sa sustavnim istraživanjima lošinjske flore i nakon objavljivanja spomenute monografije. O tome svjedoči i herbariski materijal koji je on sabrao nakon 1905, a koji je pohranjen u herbariju Botaničkog zavoda Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (HbZa). Tu ima i vrsta koje u monografiji nisu zabilježene, npr. *Argyrolobium zanonii*, *Centaurea jacea* i dr. Da li je Haračić o tome objavio i kakav dopunski prilog, nije mi poznato. Pretpostavljam da nije. O tome nije znao ništa ni Lusina, jer inače ne bi bio navodio za Lošinj kao nove one vrste koje je Haračić otkrio u nastavku svojih florističkih istraživanja iza 1905. Tako npr. Lusina (1932) spominje za Lošinj kao novu vrstu *Roripa silvestris*, a u herbariju HbZa postoji jedan primjerak te vrste koju je Haračić sabrao još 1909. g.

Naravno da Lošinj, nakon Haračićeve monografije o njegovoj flori, nije prestao zanimati botaničare. Oni su i dalje floristički istraživali taj otok, pa iza godine 1905. imamo nkeoliko florističkih radova o njemu. Tako su manje osvrte florističkog karaktera, koji nemaju većeg značenja, donijeli Janchen (1908), Hruby (1912) i dr.

Jedan kraći osvrt o flori otoka Lošinja imamo i od našeg botaničara Hirca (1917). No onda kad je objavljen, ovaj je rad izgubio na aktualnosti, budući da se podaci koji se tu iznose odnose na istraživanja provedena još godine 1903.

Temeljitija floristička istraživanja otoka Lošinja (kao i susjednih i još nekih drugih kvarnerskih otoka) izvršio je poslije Haračića talijanski botaničar Lusina (1932, 1938, 1941, 1949). On je zabilježio oko 85 novih vrsta za floru otoka.

Zajedno s vrstama koje su kao nove zabilježili botaničari za Lošinj poslije Haračića i s onima koje sam utvrdio nakon istraživanja vegetacije na sjevernom dijelu otoka, na Osorčici (Šugar 1967), za Lošinj je do danas poznato oko 1.110 vrsta.

Na Osorčici, koja čini samo jednu trećinu površine otoka, utvrdio sam 736 vrsta, odnosno dvije trećine flore cijelog otoka. Uzrok da je veći dio flornog bogatstva skupljen na manjem dijelu otoka leži u istaknutijoj reljefnosti ovog područja: to je brdski teren na kojem najviši vrh doseže ipak značajnu visinu — 588 m — što potvrđuje i vegetacija. Ovdje su, naime, prisutna dva vegetacijska pojasa: eumediteranski, koji je zastupan zajednicom *Orno-Quercetum ilicis* u nižem dijelu i mediteransko-montani, zastupan fragmentarno razvijenom zajednicom *Seslerio-Ostryetum* (Šugar 1967), koja potencijalno zauzima greben Osorčice i dio padina koje su pod sadenom šumom crnog bora.

Vrste koje sam utvrdio u flori otoka Lošinja:

1. *Dianthus armeria* L. — na travnjaku *Chrysopogoni-Airetum capillaris* između Halmca i Tržića (1 primjerak).

2. *Bromus madritensis* L. — zidovi, i općenito okolica Nerezina.

3. *Bupleurum affine* Sadl. — čistine unutar makije u okolici Nerezina, sjeverozapadno od mjesta.

4. *Melica uniflora* Retz. — sjenovita mjesta u borovoj šumi, na istocnim padinama Osorčice, u šupljinama unutar stijena.

5. *Allium pulchellum* G. Don f. *gracile* Posp. — istočne padine Halmca, u otvorenoj makiji.

6. *Argyrolobium zanonii* (Turra) P. W. Ball — dosta česta biljka na Brdu kraj Nerezina unutar as. *Festuco-Koelerietum splendidis* odnosno *Cisto-Ericetum arboreae*. Tu je vrstu našao Haračić 1910, ali to nije nigdje zabilježeno. Herbarski materijal s njom pohranjen je u HbZA.

7. *Centaurea weldeniana* Rchb. — obilata u uvalici kraj Velog Tržića, a ima je i u maslinicima u okolici Nerezina.

U vezi s Haračićevom monografijom, i to s obzirom na vrstu koju on donosi pod imenom *Phillyrea variabilis* (= *Phillyrea latifolia* s.l.) potrebno je staviti jednu primjedbu. On, naime, navodi da su na Lošinj rasprostranjena tri varijeteta te vrste: *latifolia*, *media* i *stricta* DC. (= *P. angustifolia* L.). Tu zadnju nisam našao na Lošinj, a sumnjam da uopće postoji, jer je to jedna od rijetkih biljaka u našem primorju.

Literatura

- Haračić, A.*, 1905: L'isola di Lussin. Il suo clima e la sua vegetazione. Lussin-piccolo.
- Hirc, D.*, 1917: Novi prilozii hrvatskoj flori. Glas. hrv. prir. društva, 29, 3—4, 18—32, Zagreb.
- Hruby, J.*, 1912: Der Monte Ossero auf Lussin. Mit 2 Tafeln. Alg. Bot. Ztschft., 4, 4—10, Karlsruhe.
- Janchen, F.*, 1908: Kleiner Beitrag zur Flora von Istrien. Mitt. Naturw. Ver. Univ. Wien, 6, 6—7, 97—100, Wien.
- Lusina, G.*, 1932: Contributo alla flora delle isole di Quarnero. Ann. di Bot., 19, 3, 544—549, Torino.
- Lusina, G.*, 1938: Secondo contributo alla flora delle isole del Carnaro. Ann. di Bot., 21, 2, 336—365, Torino-Roma.
- Lusina, G.*, 1941: Terzo contributo alla flora delle isole del Carnaro. Ann. di Bot., 22, 2, 1—10, Torino.
- Lusina, G.*, 1949: Contributo alla flora dell'isola di Lussino. Ann. di Bot., 23, 1, 107—115, Roma.
- Sugar, I.*, 1967: Biljni pokrov Osorčice. Mag. rad (mscr.), Zagreb.

R É S U M É

CONTRIBUTION A LA FLORE DE L'ÎLE DE LOŠINJ

Ivan Šugar

(Institut de Botanique de l'Université de Zagreb)

L'auteur rapporte sept espèces, nouvelles pour la flore de l'île de Lošinj: *Dianthus armeria* L., *Bromus madritensis* L., *Bupleurum affine* Sadl., *Melica uniflora* Retz., *Allium pulchellum* G. Don f. *gracile* Posp., *Argyrobium zanonii* (Turra) P. W. Ball, *Centaurea weldeniana* Rechb.

Ivan Šugar, mr biol.
Institut za botaniku
Sveučilišta u Zagrebu
Marulićev trg 20/II
Zagreb (Jugoslavija)